

U Srbiji ne postoji sistemska zaštita uzbunjivača na korupciju

Otkazi i šikaniranje zbog ukazivanja na malverzacije

TRAGOM

Beograd - Uzbunjivači, odnosno ljudi koji prijave slučajeve korupcije, u Srbiji ne uživaju zaštitu, već često bivaju kažnjavani, otpušteni sa posla i maltretirani samo zbog toga što su u svom preduzeću prijavili teške oblike malverzacija.

Za samo godinu dana, otkako postoji portal www.pistaljka.rs, na kojem građani uz zaštitu identiteta mogu da prijave korupciju, podneto je više od 800 prijava iz svih krajeva zemlje.

Marijana Milosavljević, novinarka ovog portala, kaže za Danas da se građani najčešće žale i prijavljuju korupciju u zdravstvu i školstvu.

U manjim mestima cveta nepotizam i zapošljavanje „preko veze“, česti su slučajevi gde su skoro svi članovi neke funkcioneerske porodice zaposleni u nekoj školi ili zdravstvenoj ustanovi i oko 50 odsto prijava se odnosi na ovaj segment. Takođe, prijavljuju se slučajevi korupcije vezani za rad sudstva i policije. Zatim slede funkcioneri opština, koji se bez straha od kazne ponašaju, kao Bog i batina u malim i siromašnim mestima, a isto važi i za čelnike javnih preduzeća, napominje Milosavljevićeva.

Goran Milošević iz Smedereva, radnik „Puteva Srbije“, koji je otkrio i prijavio „Drumsku mafiju“, kaže za Danas da se nebrojeno puta pokajao što je razotkrilo milionsku krađu na naplatnim rampama. Naime, Milošević, koji je u to vreme bio radnik na naplatnoj rampi, prijavio je policiji malverzacije u „Putevima Srbije“, čak je posedovao i snimak na kojem se videlo na koji način njegove kolege potkradaju preduzeće, a samim tim i državu. Međutim, umesto da za svoje delo dobije nagradu, on je preživeo pravu „golgotu“.

U to vreme bio sam radnik na određeno vreme, a nakon što sam prijavio korupciju dobio sam otkaz uz obrazloženje da je prestala potreba za mojim angažovanjem na tom radnom mestu. Međutim, ubeđen sam da se to dogodilo, jer sam na forumu Skupštine Srbije ukazivao na kriminal i tražio pomoć nadležnih organa, objašnjava Milošević.

Rodoljub Šabić, poverenik za informacije od javnog značaja i zaštitu podataka o ličnosti, kaže za naš list da sistemska zaštita uzbunjivača na korupciju u Srbiji ne postoji.

Ako od uzbunjivača, kao mnoge druge države, očekujemo da daju doprinos borbi protiv korupcije moramo bitno menjati odnos prema njima. Na osnovu rezultata istraživanja sprovedenih u velikom broju zemalja ot-

kriven je podatak da preko 40 odsto slučajeva korupcije razotkrivaju uzbunjivači. Neadekvatan odnos prema uzbunjivačima kod nas direktno negativno utiče na rezultate u borbi protiv korupcije, ukazuje Šabić.

Prema njegovim rečima, brojni su primeri ljudi koji su razotkrili korupciju, a nakon toga bili izloženi različitim neprijatnim, pa čak i brutalnim oblicima „revanša“.

U takvim situacijama spremnost da se bude uzbunjivač zasniva se na odlučnosti hrabrog pojedinca, a potrebno je da na korupciju ukazuju „obični“, a ne natprosečno hrabri ljudi. Ne može se to očekivati ako je po pravilu propraćeno neprijatnostima, mobingom, postupcima za utvrđivanje „odgovornosti“, otkazima, ugrožavanjem egzistencije, naglašava Šabić. On dodaje da mnoge države i dalje imaju zakone o zaštiti uzbunjivača, a kao primer navodi SAD, koje su u tom pogledu otišle najdalje, jer uzbunjivačima se kao svojevrsna nagrada dodeljuje

procenat od sume čiju su proneveru prijavili.

Čedomir Čupić, predsednik Odbora Agencije za borbu protiv korupcije, kaže za naš list da je kako bi se obezbedila sistemska zaštita „uzbunjivača“ neophodno doneti zakon, koji bi svakom građaninu koji prijavi korupciju obezbedio adekvatnu zaštitu. Prema njegovim rečima, u članu 56. Zakona o Agenciji za borbu protiv korupcije navodi se da su uzbunjivači državni službenici, odnosno zaposleni u organima Republike Srbije, autonomne pokrajine, jedinice lokalne samouprave i organima javnih preduzeća, čiji je osnivač država.

Međutim, mnogo je slučajeva korupcije i u preduzećima koja nisu u državnom vlasništvu, zato bi ovu odredbu zakona treba proširiti, ukazuje Čupić.

M. D. Milikić

Agencija štiti one koji prijave korupciju

Agencija za borbu protiv korupcije pružaće zaštitu licu koji prijavi sumnju na korupciju u organu javne vlasti u kome radi, ukoliko uz prijavu podnese i zahtev za zaštitu, utvrđeno je Pravilnikom koji je objavljen u najnovijem „Službenom glasniku“. Pravilnik o zaštiti lica koje prijavi sumnju na korupciju treba da stupi na snagu 6. avgusta od kada će zaposleni u javnom sektoru, uz prijavu sumnje na korupciju, moći da popune i zahtev za zaštitu. Ukoliko Agencija proceni da postoje uslovi za zaštitu, ona će biti određena zaposlenom koji je prijavio sumnju na korupciju i o tome će biti obavešten i njegov poslodavac.

● ČUPIĆ: Potreban zakon za zaštitu svih koji prijave korupciju

● ŠABIĆ: Preko 40 odsto slučajeva korupcije razotkrivaju uzbunjivači

Strana / Page: 4

Rejting / Reach: 29643

Država / Country: SERBIA

Površina članka / Size: 401 cm2

2 / 2

